

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Indráčkem v právní věci

žalobce: **V. H.**
státní příslušnost Ukrajina
bytem Na Kopci 269, Pobytové středisko Havířov, 190, 735 64 Havířov
zastoupený advokátem Mgr. Ladislavem Bártou
sídlem Purkyňova 6, 702 00 Ostrava – Moravská Ostrava

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí ze dne 11. 12. 2018, č.j. OAM-190/LE-LE05-LE26-2018, o
udělení mezinárodní ochrany

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

III. Odměna advokáta Mgr. Ladislava Bártý se určuje částkou 6 800 Kč, která mu bude proplacena z účtu Krajského soudu v Ostravě ve lhůtě 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím ze dne 11. 12. 2018, č.j. OAM-190/LE-LE05-LE26-2018 žalované Ministerstvo vnitra ČR rozhodlo o neudělení mezinárodní ochrany žalobci podle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). V průběhu správního řízení vzal žalovaný za objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany je dluh, jeho obava z mafiánů, kteří mu na Ukrajině měli vyhrožovat, jelikož jim nesplatil peníze, které si od nich půjčil a dále se zmínil o trestním stíhání za přechovávání drog, kdy dle tvrzení žalobce požadovala policie peníze za případné zastavení stíhání. Tyto důvody dle žalovaného nebylo možno podřadit pod důvody taxativně vymezené, v ust. § 12 písm. a), b) zákona o azylu, a jelikož žalovaný neshledal ani důvody pro udělení mezinárodní ochrany žalobci podle ust. § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu, rozhodl tak, že se mezinárodní ochrana žalobci neuděluje.
2. Žalobce proti uvedenému rozhodnutí podal včasnou žalobu ze dne 21. 12. 2018, kterou nijak neodůvodnil a ve které požádal, aby mu byl ustanoven pro toto řízení zástupce z řad advokátů. Jeho žádosti krajský soud vyhověl usnesením ze dne 3. 1. 2019 a zároveň ustanoveného advokáta vyzval k doplnění žaloby. Podáním ze dne 21. 1. 2019 právní zástupce žalobce doplnil jeho žalobu tak, že žalovaný nedostatečně vyhodnotil nebezpečí vážné újmy hrozící žalobci ze strany soukromých subjektů. Důvodem žádosti žalobce o mezinárodní ochranu přitom byla obava z jeho věřitelů, kteří mu vyhrožují kvůli dluhům. Žalobce nesouhlasil se závěrem žalovaného, že Ukrajina je schopna poskytnout mu dostatečnou ochranu před vážnou újmou hrozící ze strany těchto třetích osob. Podle názoru žalobce na Ukrajině nefunguje systém, který by zaručoval zabránění způsobení vážné újmy. K tomu žalobce dodal, že informace Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 25. 7. 2016, na kterou odkázal žalovaný, je pouze obecná co se týče teoretických možností využití právních instrumentů ochrany v praxi a nelze pominout známé informace v ukrajinských bezpečnostních složkách i úřadech trpících korupcí, přičemž tato korupce je patrná i ve fungování ukrajinské policie. Žalobce v této souvislosti poukázal na článek britského deníku The Guardian, jehož obsahem je pojednání o ukrajinské korupci. Za této situace nebylo možno po žalobci požadovat, aby využil žalovaným zmiňované prostředky ochrany proti hrozbě vážné újmy ze strany soukromých osob. Žalobce se domáhal zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.
3. Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby žalobce jako nedůvodné.
4. Krajský soud vycházel z napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 12. 2018, č.j. OAM-190/LE-LE05-LE26-2018 a z obsahu připojeného správního spisu žalovaného téhož čísla jednacího a poté dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Při řízení o žalobě žalobce vycházel přitom krajský soud z ust. § 65 a násl. soudního řádu správního (dále jen „s.ř.s.“) a ze skutkového a právního stavu, který tu byl dán v době rozhodování žalovaného (ust. § 75 s.ř.s.).

5. Z hlediska skutkových zjištění vyplývajících z připojeného správního spisu žalovaného vzal v daném případě krajský soud za prokázáno, že žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 29. 8. 2018. V žádosti uvedl, že má problémy se zákonem, neboť jej chtějí zavřít do vězení od 6 do 10 let. Půjčil si velké peníze na procenta, aby za sebe zaplatil kauci a dostal se na svobodu. Lidé, od kterých si peníze půjčil s úroky vyhrožují, že jej zabijí a že jej na Ukrajině najdou, protože jim dosud nezaplatil. Důvodem nezaplacení jsou „přidaná procenta“. V rámci poskytnutí údajů v žádosti mezinárodní ochranu žalobce dne 3. 9. 2018 uvedl, že si půjčil větší sumu peněz na procenta, dotyčný je chce zpátky a zvyšují mu úrokové sazby. Žalobce není schopen to splácet a je mu vyhrožováno. Z obsahu správního spisu krajský soud dále zjistil, že dne 26. 9. 2018 byl s žalobcem proveden pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Z protokolu o tomto pohovoru vyplývá, že žalobce uvedl jako důvod opuštění Ukrajiny to, že tam má problém, když jednou si šel koupit marihuanu a jeho kamarád mu řekl, aby mu koupil také. Následně kamarádovi zavolaal, ten však k němu přijel s policií s tím, že je žalobce závislý na drogách a je dealerem. Tehdy jej policie zatkla a nabídla mu, že buďto zaplatí kauci a nebo jej zavřou až na dobu konání soudu. Tyto peníze žalobce neměl, a proto si na úrok půjčil od mafiánů, aby kauci zaplatil. Snažil se dluh zaplatit, ale úroky byly natolik velké, že splácel pouze tyto úroky a dluh mu narůstal. Poté mu mafiáni začali vyhrožovat. Žalobce uvedl, že jiné důvody pro opuštění Ukrajiny neměl. Na policii se neobrátil, neboť nechtěl riskovat; mafiáni mu vyhrožovali, že pokud se na policii obrátí, bude to ještě horší. V jakém stádiu je vůči němu trestní stíhání neví, na Ukrajině ho obhájí advokát. K dalším otázkám uvedl mimo jiné to, že při zadržení mu policie vzala pas, žalobci však na jeho žádost byl vydán bez problému pas nový. Poté zažádal o polské vízum, které mu rovněž bylo bez problému vydáno. V rámci pohovoru žalobce doložil fotokopie ručně psaného textu v ukrajinském jazyce na důkaz toho, že mu vyhrožují mafiáni. Součástí správního spisu jsou informace o zemi původu žalobce, a to:

- informace MZV ČR č.j. 110372/2018 – LPTP ze dne 16.5.2018 o situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí,
- informace MZV ČR č.j. 107283/2016 – LPTP ze dne 25. 7. 20164 o možnosti podání stížnosti proti postupu příslušníků policejních orgánů Ukrajiny či jiných orgánů státní moci,
- informace MZV ČR č.j. 110105/2014 – LPTP ze dne 1. 8. 2014 pojednávající mimo jiné i o možnosti podání stížnosti proti postupu příslušníků policejních orgánů či jiných orgánů státní moci,
- informace Odboru azylové a migrační politiky MV ČR ze dne 14. 9. 2018 o politické a bezpečnostní situaci, mezinárodních smlouvách o lidských právech a základních svobodách, vojenské službě a vnitřně přesídlených osobách,
- zpráva úřadu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva ze dne 12. 12. 2017 o stavu lidských práv na Ukrajině,
- výroční zpráva Human Rights Watch 2018 ze dne 18.1.2018,
- zpráva MZV Spojených států Amerických ze dne 20. 4. 2018 o dodržování lidských práv v roce 2017,
- výroční zpráva Amnesty International 2018 ze dne 22. 2. 2018,
- zpráva Freedom House z ledna 2018 nazvaná „Svoboda ve světě 2018 – Ukrajina“,

6. Podle ust. § 2 odst. 4 zákona o azylu se pronásledováním rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování. Podle odst. 5 téhož ustanovení ochranou před pronásledováním nebo vážnou újmou se rozumí zejména přiměřené kroky příslušných státních orgánů, strany nebo organizace, včetně mezinárodní organizace kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území, směřující k zabránění pronásledování nebo působení vážné újmy, zejména zavedením účinného právního systému pro odhalování, stíhání a trestání jednání představujících pronásledování nebo vážnou újmu za předpokladu, že je taková ochrana účinná, není přechodná a cizinec k ní má přístup. Podle ust. 6 citovaného ustanovení původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště. Původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území, nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmou.
7. Dle ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.
8. Podle odstavce 2 téhož ustanovení se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje
- a) uložení nebo vykonání trestu smrti,
 - b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,
 - c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo
 - d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
9. Krajský soud především pokládá za nutné zdůraznit, že přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí z hlediska jediného namítaného žalobního bodu, tak jak byl uveden v doplnění žaloby učiněném právním zástupcem žalobce v jeho podání ze dne 21. 1. 2019. Toto žalobní bod spočíval ve tvrzení, že se žalovaný nedostatečně zabýval hrozbou vážné újmy hrozící žalobci ze strany soukromých osob, neboť země původu – Ukrajina mu není schopna před touto hrozbou poskytnout dostatečnou ochranu. Po žalobci proto nebylo možno požadovat, aby využil prostředky ochrany proti jednání třetích osob, na které žalovaný poukázal v odůvodnění svého rozhodnutí, a to tím více, že žalobce u policie nepožívá dobré pověsti s ohledem na své aktuální trestní stíhání. S touto žalobní námitkou krajský soud nemůže souhlasit. Součástí správního spisu je mezi jinými zdroji informací o Ukrajině též informace Ministerstva zahraničních věcí ČR č. j. 107283/2016- LPTP ze dne

25. 7. 2016, podle níž je možno podat stížnost proti postupu příslušníků policejních orgánů či jiných orgánů státní moci. Stížnost proti postupu policejních složek lze podat u prokuratury, popřípadě u útvaru vnitřní kontroly konkrétního policejního okrsku. Pokud strana, která podává stížnost, není aktivní, může se prošetření významně protáhnout. Stížnost je možno podat u okresního nebo obecního oddělení ministerstva vnitra či k soudu. Problémem je soudní systém, který na Ukrajině není nezávislý. Stejně tak podle informace Ministerstva zahraničních věcí ČR č. j. 110105/2014- LPTP ze dne 1. 8. 2014 je možno proti postupu policejních složek podat stížnost u prokuratury, popřípadě u útvaru vnitřních kontroly konkrétního policejního okrsku. U prokuratury lze stejně tak podat stížnost i proti konání jiných orgánů státní moci. Žalobce se tedy mohl dovolávat u příslušných policejních orgánů ochrany proti vyhrožování, případně nezákonného dalšího jednání vůči němu ze strany soukromých osob souvisejících s vymáháním dluhu. V případě nečinnosti příslušných policejních orgánů existují právní prostředky, kterými je možno se potřebné ochrany dovolávat. Z protokolu provedeném pohovoru však vyplynulo, že žalobce těchto právních prostředků nevyužil s argumentací, že nechtěl riskovat, jelikož mafiáni mu vyhrožovali, že pokud tak učiní, bude to ještě horší. V zemi původu se tedy nepokusil svou situaci řešit a nelze tedy jednoznačně tvrdit, že by mu v případě podané žádosti u kompetentních státních orgánů byla tato pomoc odmítnuta či poskytnuta v potřebném rozsahu. Z citovaných zpráv tedy vyplývá, že na Ukrajině existují právní formy ochrany práv občanů proti nelegálnímu jednání soukromých osob; těchto ochranných prostředků měl žalobce možnost využít a na tom nemůže nic měnit jeho žalobní námitka, že jich využít nemohl, protože „u policie nepožívá logicky dobré pověsti s ohledem na aktuální trestní stíhání“. Pakliže žalobce poukázal na publikovaný článek britského deníku The Guardian ohledně korupce v ukrajinských bezpečnostních složkách a dalších úřadech, nelze pouze z této informace jednoznačně dovodit, že by byl ukrajinský státní systém zcela neefektivní a nefunkční.

10. Se zřetelem ke shora uvedenému krajský soud žalobu žalobce jako nedůvodnou v souladu s ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl, přičemž v této věci rozhodl rozsudkem bez jednání podle ust. § 51 odst. 1 s.ř.s.
10. Žádnému z účastníků nepřiznal soud právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce v tomto řízení úspěch neměl a žalovanému žádné prokazatelné náklady v souvislosti s tímto řízením nevznikly (ust. § 60 odst. 1 s.ř.s.).
11. Ustanovenému právnímu zástupci žalobce byla přiznána odměna za jeho zastupování v rozsahu dvou úkonů právní služby po 3 100 Kč a dvou režijních paušálů po 300 Kč, celkem tedy 6 800 Kč v souladu s ust. § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 13 odst. 4 vyhl. č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve lhůtě dvou týdnů jeho od doručení.

Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Ostrava 21. května 2019

JUDr. Petr Indráček
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje